

Celý dokument si môžete prečítať na: 10.1787/9789264222687-en

Výhľad OECD v oblasti dôchodkových systémov na rok 2014

Zhrnutie v slovenčine

Toto vydanie výhľadu OECD v oblasti dôchodkových systémov skúma, ako dôchodkové systémy reagujú na výzvy, ktorým musia čeliť. Starnutie populácie a náročné hospodárske prostredie charakterizované nízkou návratnosťou, nízkym rastom a nízkymi úrokovými sadzbami predstavujú vážny problém pre dôchodkové systémy, pričom negatívne vplyvajú na priebežne financované verejné dôchodkové systémy, ako aj na kapitalizačné dôchodkové systémy.

Čiastočným riešením problému, ktorý pre dôchodkové systémy predstavuje starnutie populácie, je odvádzanie vyšších príspevkov počas dlhšieho obdobia

---

V dôsledku starnutia populácie a predovšetkým neustáleho znižovania úmrtnosti a zvyšovania strednej dĺžky života čelia priebežne financované dôchodkové systémy problémom s finančnou udržateľnosťou, kapitalizačné systémy s definovanou výškou dôchodkového plnenia musia zabezpečiť pokračujúcu platobnú schopnosť a systémy s definovanou výškou príspevkov zasa musia zvážiť spôsoby, ako jednotlivcom zabezpečiť adekvátnu výšku dôchodku. Najlepší spôsob, ako k týmto výzvam pristupovať, je odvádzanie vyšších príspevkov počas dlhšieho obdobia, predovšetkým oddialením odchodu do dôchodku v kontexte zvyšujúcej sa strednej dĺžky života.

Dôchodkové fondy a poskytovatelia renty sú vystavení riziku dlhovekosti v dôsledku neistoty z hľadiska znižovania úmrtnosti a zvyšovania strednej dĺžky života v budúcnosti. V snahe riešiť riziko neočakávaného zvýšenia finančných záväzkov by regulačné orgány a zákonodarcovia mali zabezpečiť, aby dôchodkové fondy a poskytovatelia renty používali pravidelne aktualizované úmrtnostné tabuľky, ktoré zahŕňajú budúce znižovanie úmrtnosti a zvyšovanie dĺžky života. Regulačný rámec by tiež mohol kapitálovým trhom pomôcť zabezpečiť dodatočné kapacity na zmiernenie rizika dlhovekosti, a to zameraním sa na potrebu transparentnosti, štandardizácie a likvidity. V tejto súvislosti by boli užitočné finančné nástroje založené na indexoch a uverejňovanie indexu dlhovekosti, ktorý by slúžil ako kritérium pre tvorbu cien a odhad rizík v oblasti hedgingu pred dlhovekosťou. Regulačný rámec by mal navyše odrážať zníženie miery vystavenia riziku, ktoré tieto nástroje poskytujú.

Krajiny urýchľujú zavádzanie dôchodkových reforiem s cieľom stabilizovať neutržateľný štátny dlh aj verejné výdavky na dôchodky a zároveň riešiť obavy súvisiace s adekvátnou výškou dôchodku v starnúcich spoločnostiach

---

Väčšina krajín veľmi aktívne menila svoje dôchodkové systémy v období od februára 2012 do septembra 2014. Väčšina krajín zaviedla reformy na zvýšenie finančnej udržateľnosti svojich dôchodkových systémov, pričom niektoré tak urobili pri súčasnom zachovaní alebo vylepšení adekvátnej výšky dôchodkového zabezpečenia zraniteľných skupín. Iba zopár krajín, ktoré hospodárska kríza zasiahla najtvrdšie, sa uchýlili k zníženiu nominálnej výšky dôchodkov. Väčšia časť krajín zvýšila daňové zaťaženie dôchodkového zabezpečenia alebo príspevkov do verejných systémov so stanovenou výškou dôchodku, pričom na zmiernenie výdavkov vo výraznej miere použili zníženie alebo odloženie indexácie dôchodkov.

Mnohé krajiny plánovali zvýšiť zákonný vek odchodu do dôchodku, čím by sa rozšírila základňa prispievateľov a zároveň by sa zachovala adekvátna výška dôchodku pre ľudí, ktorí efektívne dlhšie zotrávajú v pracovnom procese. Motivácia k práci sa posilnila obmedzením prístupu k predčasnému dôchodku a/alebo zvýšením finančných stimulov pre pracujúcich. Relatívne bežné sú aj opatrenia zamerané na obmedzenie nákladov na správu dôchodkov s cieľom zvýšiť efektívnosť.

V snahe riešiť obavy týkajúce sa adekvátnej výšky dôchodkov niektoré krajiny povinne zahrnuli do dôchodkových systémov aj dovtedy vylúčené skupiny (ako napríklad samostatne zárobkovo činné osoby), zatiaľ čo ďalšie krajiny zaviedli nové dôchodky. Niekoľko krajín zvýšilo povinné príspevky do kapitalizačných systémov so stanovenou výškou príspevkov. Po hospodárskej kríze boli tiež bežné politiky zamerané na zvyšovanie diverzifikácie a zabezpečenie súkromného dôchodkového sporenia.

Kombinácia vyššej miery pokrytia, vyššej úrovne príspevkov, vyššieho skutočného veku odchodu do dôchodku a pozitívneho hospodárskeho prostredia posilní doplňujúci úlohu súkromných dôchodkových systémov

---

Súkromné dôchodkové systémy zohrávajú dôležitú úlohu pri zabezpečovaní adekvátnej výšky dôchodku. Vo všeobecnosti však nepredstavujú hlavný zdroj dôchodkového zabezpečenia s výnimkou jednotlivcov s vyšším príjmom. U mladších generácií je využívanie súkromných dôchodkových systémov po odchode do dôchodku pravdepodobnejšie ako u starších generácií, okrem krajín, kde sú súkromné dôchodkové systémy už dlho v prevádzke.

Politické možnosti posilnenia doplňujúcej úlohy súkromných dôchodkových systémov zahŕňajú zvýšenie miery pokrytia, napríklad vynúteným alebo automatickým prihlásením, motivovanie ľudí k odvádzaniu vyšších príspevkov počas dlhšieho obdobia, napríklad oddialením odchodu do dôchodku, zameriavanie sa na podskupiny populácie, ktoré potrebujú lepší prístup k súkromným dôchodkovým systémom, ako aj lepšiu vyváženosť medzi verejnými a súkromnými systémami dôchodkového zabezpečenia. Prispieť k zlepšeniu môže aj pozitívne hospodárske prostredie s vyššou návratnosťou aktív a vyšším rastom produktivity.

Úspešnosť princípu automatického prihlasovania pri zvyšovaní pokrytia súkromných dôchodkových systémov závisí od jeho štruktúry, od komunikačných a vzdelávacích kampaní sprevádzajúcich jeho zavedenie a realizáciu, ako aj od interakcie s inými existujúcimi stimulmi

---

Dostupné dôkazy zo šiestich krajín OECD ukazujú, že automatické prihlasovanie má pozitívny vplyv na pokrytie. Miera pokrytia sa však zatiaľ nevyrovná miere pokrytia, ktorou sa vyznačujú povinné systémy. Konzistentná politická stratégia, ktorá chce zabezpečiť, aby programy automatického prihlasovania úspešne zvýšili mieru pokrytia, musí byť predovšetkým schopná určiť, ktoré podskupiny populácie potrebujú vyššie pokrytie v súkromných dôchodkových systémoch, predchádzať tomu, aby prekážky vstupu do systémov s automatickým prihlasovaním (napríklad vek a výška zárobku) ľuďom bránili začať prispievať včas a vylučovali jednotlivcov, ktorí by mohli využívať výhody doplnkového súkromného dôchodkového systému, zadefinovať predvolenú mieru príspevkov v súlade s celkovým dôchodkovým systémom, dôkladne vyhodnotiť vzájomné dopĺňanie sa s inými existujúcimi stimulmi, ako aj vypracovať efektívne komunikačné a vzdelávacie kampane, ktoré budú sprevádzať zavedenie a realizáciu. Zamestnávateľia často zohrávajú zásadnú úlohu pri administrácii automatického prihlasovania, okrem príslušných príspevkov im však môžu vzniknúť značné náklady na dodržiavanie predpisov. Náklady štátu v prvom rade súvisia s dotáciami a párovaním príspevkov.

Výmery dôchodkov a národné dôchodkové komunikačné kampane sú kľúčové nástroje pre úspešné zvládnutie výziev, ktorým dôchodkové systémy musia čeliť

Jednotlivé výmery dôchodkov musia poskytovať jasné informácie v zjednodušenej forme. V ideálnom prípade by mali kombinovať informácie zo všetkých národných zdrojov dôchodkového zabezpečenia, ktoré sú pre jednotlivca relevantné. Organizátori dôchodkových výmerov musia stanoviť jasné a merateľné ciele. Výmer dôchodku musí mať za cieľ angažovať a motivovať členov, aby aktívne prispievali k lepšiemu zabezpečeniu adekvátnej výšky dôchodku, napríklad zvýšením príspevkov a/alebo oddialením odchodu do dôchodku. Zákonodarcovia musia zvažovať, či má výmer dôchodku poskytovať prognózy dôchodku vzhľadom na kompromis medzi jednoduchosťou a potenciálnym účinkom takýchto prognóz pri podnecovaní aktívneho rozhodovania.

Národné dôchodkové komunikačné kampane by v ideálnom prípade mali tvoriť súčasť celkovej národnej stratégie, pričom významnejšie udalosti ako dôchodkové reformy a krízy vyžadujú špeciálne kampane. Predpokladom úspechu národných dôchodkových komunikačných kampaní sú jasné, realistické a dobre zamerané ciele, prinášajúce merateľné výsledky, ktoré je možné vyhodnocovať a sledovať vo vzťahu k príslušným cieľom a procesom. Zásadne dôležité sú preto spoľahlivé procesy hodnotenia. Hodnotenie musí byť základným prvkom rozpočtu kampane, a to aj v prípade obmedzených zdrojov. Národné dôchodkové komunikačné kampane by nemali mať viacero posolstiev a mali by sa zameriavať na menej prístupné skupiny. V konečnom dôsledku by zákonodarcovia mali nájsť spôsoby ako využiť silu tlače, použiť inovačné komunikačné kanály a vypracovať osvetové programy na zvýšenie angažovanosti.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights

Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!

© OECD (2014), *OECD Pensions Outlook 2014*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264222687-en